

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

בפני : כב' השופט יהושע גייפמן

התובע: עמית גל
ע"י ב"כ עו"ד יוחי גבע

נגד

הנתבעות: 1. דקלה חברה לביטוח בע"מ
2. שירותי בריאות כללית
ע"י ב"כ עו"ד עוזי מור ועו"ד שי תמר

פסק דין

- 1
2 1. בקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית. הבקשה הוגשה לאחר שבית
3 המשפט אישר את התובענה כתובענה ייצוגית [ראו החלטה מ- 2.1.11].
4
5 2. התובע הגיש תובענה ייצוגית כנגד הנתבעות בטענה שהנתבעות 1-2 גבו
6 תשלומי כפל שלא כדין - בגין פוליסת ביטוח רפואי "כללית משלים" של
7 דקלה ובמקביל בגין תוכנית "כללית מושלם" של קופת חולים כללית – וזאת
8 חרף שינויי החקיקה בשנת '98, והעובדה שבעניין חברי קופת חולים כללית
9 התוכנית " כללית מושלם" של הקופה החליפה את פוליסת הביטוח "כללית
10 משלים" של דקלה.
11
12 הנתבעת 1 הינה חברת ביטוח שהחל משנת '95 הפעילה עבור קופת חולים
13 כללית תוכנית ביטוח רפואי "כללית משלים" ושיווקה אותה לחברי הקופה.
14 בשנת '98 החלה קופת חולים כללית להציע לחברי הקופה לרכוש את
15 התוכנית "כללית מושלם" שנועדה להחליף את פוליסת הביטוח הרפואי
16 "כללית משלים" של דיקלה. החלפת תוכנית הביטוח הרפואי נעשתה לאור
17 השינוי שנקבע בהוראת סעיף 10(א) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד
18 – 1994.
19

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

1 בסעיף 16(ד)(2) לחוק להגברת הצמיחה והתעסוקה ולהשגת יעדי התקציב
2 לשנת הכספים 1998 [תיקוני חקיקה] התשנ"ח – 1998 נקבע:

3
4 "קופת חולים שהציעה לחבריה ביטוח משלים כמשמעותו בסעיף 10
5 לחוק ביטוח בריאות, כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה, שלא בהתאם
6 לסעיף 10 האמור, כנוסחו בסעיף 11(6) לחוק זה [להלן: "הדין
7 החדש"] תתאים את ההסכמים או ההסדרים עם החברים לעניין זה
8 להוראות הדין החדש עד יום ו' בתמוז תשנ"ח [30.6.98]. הסכמים או
9 הסדרים שלא ניתן להתאימם לדין החדש לא יחודשו במועד
10 פקיעתם."

11
12 בסעיף 7 לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי [תכנית לשירותים נוספים ושינויים
13 בה] התשנ"ט – 1998 נקבע:

14
15 "הוראות מעבר – מבוטח שהצטרף (1) לתכנית ביטוח משלים
16 כמשמעותה בסעיף 10 לחוק כנוסחו לפני תחילת חוק הצמיחה...
17 (2) לתכנית לשירותי בריאות נוספים לפני שאושרה לפי סעיף 10(א)
18 לחוק – יקבל לביתו בתוך 30 ימים מיום אישור התכנית, העתק שלה
19 בצירוף הודעה כי במקום התכנית שאליה הצטרף כאמור בפסקה (1)
20 או (2), לפי העניין, חלה עליו מעתה התכנית כפי שאושרה בידי השר
21 ובנוסחה שאושרה..."

22
23 בתובענה התבקש בית המשפט להורות להשיב לחברי הקבוצה את סכומי
24 הפרמיות ששילמו עבור הביטוח "כללית משלים" של דקלה בעת שהיו
25 עמיתים בתוכנית " כללית מושלם" של קופת חולים כללית.

26
27 3. ב- 2.1.11 אישר בית המשפט את התובענה כנגד הנתבעות כתובענה ייצוגית
28 בעילה של הטעייה במחדל [הפרת חובת גילוי] ובעילה של זכות להשבה מכוח
29 דיני עשיית עושר ולא במשפט.

30
31 בהחלטה קבע בית המשפט, שהקבוצה שבשמה תנוהל התביעה הייצוגית
32 כוללת כל מי שהחל מ- 1.1.02 ועד מועד מתן ההחלטה היה עמית בתוכנית
33 "כללית מושלם" של שירותי בריאות כללית, במקביל להיותו מבוטח

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

- 1 ב"כללית משלים" בדקלה חברה לביטוח בע"מ, ולא הגיש תביעה לקבלת
2 תגמולי ביטוח מכוח פוליסת "כללית משלים", ולא ביקש במפורש להיות
3 מבוטח בשתי התוכניות במקביל.
4
5 עוד קבע בית המשפט בהחלטתו:
- 6
7 א. "לאחר שנת 2001, לצורך יישום הוראת המפקח על הביטוח, היה על
8 חברת הביטוח דקלה להצליב נתונים עם קופת חולים כללית כדי שלא
9 יגבו תשלומי כפל מחברי קופת חולים [שהצטרפו לכללית מושלם]
10 לאחר שהביטוח "כללית משלים" של דקלה חודש אוטומטית כברירת
11 מחדל ללא הוראה מפורשת של המבוטח, ולאחר תיקוני החקיקה
12 שהורו שהסדרי הביטוח המשלים לא יחודשו במועד פקיעתם – אך
13 הדבר לא נעשה. חברת דקלה לא ערכה את הבדיקות הנדרשות ולא
14 ידעה את המבוטחים על כפל הביטוח המשולם ובכך הפרה לכאורה
15 את חובת הגילוי וגרמה במחדל להטעיה של המבוטחים".
- 16
17 ב. "לצורך יישום הוראת המפקח היה על קופת חולים כללית, במועד
18 צירוף חברי הקופה ל"כללית מושלם" לאחר 2001, להדגיש בפני
19 החברים שלצורך ביטול "כללית משלים" של דקלה כדי שלא ישולמו
20 תשלומי כפל – יש ליתן הוראה מפורשת לדקלה. על קופת חולים
21 כללית היה להבהיר שהביטול אינו אוטומטי כפי שהיה ההסדר
22 שהנהיגה קופת החולים בשנים 1998-2001, וזאת למרות הוראות
23 החקיקה בדבר אי חידוש ההסדר הביטוחי הישן במועד פקיעתו".
- 24
25 ג. "לכאורה הנתבעות במחדלן, כמפורט בסעיף 5 להחלטה, הטעו באי
26 גילוי את קבוצת התובעים הייצוגית... לסבור כי עם ההצטרפות
27 ל"כללית מושלם" של קופת כללית פוקעת החברות ב"כללית משלים"
28 של דקלה, ואין המבוטח עוד מחויב בתשלומי ביטוח חודשיים עבור
29 דקלה".
- 30
31 ד. "הקבוצה בתביעה הייצוגית ... זכאית לכאורה גם להשבה מכוח דיני
32 עשיית עושר ולא במשפט... "כללית משלים" של דקלה הפסיקה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

- 1 להיות משווקת ומבוטחיה הועברו על פי הוראת קופת חולים מחברת
2 הביטוח דקלה, שפעלה כשלוחה של קופת חולים, לתוכנית "כללית
3 מושלם" של קופת חולים כללית".
4
5 4. לאחר אישור התובענה כתובענה ייצוגית הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה.
6
7 בבקשה לאישור הסדר פשרה שהוגשה, לפני אישור התובענה כתובענה
8 ייצוגית, הוצע לשלם פיצוי בשיעור 50% מהפרמיות ששולמו בתקופה
9 הרלבנטית לתקופה של 3 שנים לפני הגשת בקשת האישור כשהסכום צמוד
10 למדד המחירים לצרכן.
11
12 בהסדר הפשרה שהוגש, לאחר אישור התובענה כתובענה ייצוגית, מוצע
13 לשלם למבוטח החזר בגובה 66% מדמי הביטוח ששולמו על ידו לתקופה של
14 7 השנים האחרונות כשהסכום צמוד למדד המחירים לצרכן.
15
16 5. אין צורך במינוי בודק לצורך אישור הסדר הפשרה מהטעמים הבאים:
17
18 א. הגדרת הקבוצה עליה יחול הסדר הפשרה נקבעה על ידי בית המשפט.
19 ניתנה הזכות להפסקה מיידית של תוכנית הביטוח לכלל חברי
20 הקבוצה.
21
22 ב. אין חשש לגבי העתיד, שכן תוכנית הביטוח נסגרה לפני מס' שנים,
23 ואין כל אפשרות להצטרף אליה בעתיד ולשלם תשלומי כפל.
24
25 ג. סכום הפיצוי ברור, וקל לחישוב והוא מתייחס לתקופה של 7 שנים
26 אחורנית וכולל הצמדה מלאה למדד המחירים לצרכן. סכום הפיצוי
27 עומד על שיעור של 66% מהפרמיות ששולמו בתקופה הרלבנטית בגין
28 תכנית הביטוח ע"י כ"א מחברי הקבוצה שיבחר לבטל את הפוליסה.
29 הסכום יוחזר בצירוף הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן.
30
31 הסדר ספציפי דומה נקבע לגבי יורשי המבוטחים שהלכו לבית עולמם
32 או לגבי מבוטחים שהפסיקו את חברותם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

1
2 ד. הסדר הפשרה מבוסס על הצעת בית המשפט והערותיו. כבר נפסק
3 ברע"א 8479/02 סבו נ' רשות שדות התעופה תקדין עליון 2008(4),
4 :3392

5
6 "מקום בו בית המשפט הוא שמעלה בפני הצדדים את הצעת
7 ההסדר... לא קיים חשש כי מדובר בהסדר שאינו ראוי, הוגן וסביר...
8 עפ"י תכליתו הסובייקטיבית והאובייקטיבית של החוק אין מניעה
9 לאשר את הסדר הפשרה שהתבסס על הצעת בית משפט זה מבלי
10 להפעיל את הפרוצדורה המותווית בסעיפים 18 ו-19 לחוק".
11

12 ה. מינוי בודק יעכב את ביצוע הסדר הפשרה, יגרוור הוצאות נוספות, בלא
13 שצפויה מכך תועלת של ממש.

14
15 6. היועמ"ש לממשלה הודיע כי לא מצא לנכון להביע עמדה באשר להסכם
16 הפשרה, והוא מותיר את ההחלטה לשיקול דעת בית המשפט בהתאם
17 לסעיפים 18 ו-19 לחוק תובענות ייצוגיות.

18
19 לא הוגשה התנגדות לאישור הסדר הפשרה ע"י מי מהציבור.

20
21 7. הסדר הפשרה הינו הוגן ומאוזן ומביא בחשבון את הסיכויים והסיכונים של
22 שני הצדדים. הסדר הפשרה מעניק החזר כספי בשיעור 66% מדמי הביטוח
23 שנגבו לתקופה של 7 שנים אחורנית בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים
24 לצרכן. פיצוי זה משקף את הסיכוי שהתביעה תתקבל ואת הסיכון בהמשך
25 ניהולה, והוא מתייחס לכלל חברי הקבוצה.

26
27 לעניין הסיכונים בניהול התביעה, נציין שטרם לובנו טענות ההגנה שלא
28 מדובר בחפיפה מלאה של הביטוחים. טרם הוברר אם יחידי הקבוצה ידעו או
29 היו צריכים לדעת על תשלומי הכפל. טרם הוברר מי מבין חברי הקבוצה רצו
30 בכפל הביטוחים, וטרם הוברר אם יש לייחס רשלנות או אשם תורם לחברי
31 הקבוצה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

עפ"י עקרונות הסדר הפשרה שמבוקש לאשרו :

1
2
3 א. הקבוצה עליה יחול הסדר הפשרה תכלול את כל מבוטחי "כללית
4 משלים" אשר הצטרפו ל"כללית מושלם" לאחר 1.1.02 ואשר עד יום
5 2.1.11 היו עמיתים ב"כללית מושלם" במקביל להיותם מבוטחים
6 ב"כללית משלים" וכן את כלל מבוטחי "מושלם לעובד" אשר עד יום
7 2.1.11 היו עמיתים ב"כללית משלים", והכל בתנאי שלא הגישו
8 תביעה לקבלת תגמולי ביטוח מכוח פוליסת "כללית משלים" או מכוח
9 פוליסת "מושלם לעובד", ולא ביקשו במפורש להיות מבוטחים בשתי
10 התוכניות במקביל.

11
12 ב. כל חבר בקבוצת התובעים יהיה רשאי לפנות לדקלה תוך 70 יום
13 ממשלוח ההודעה על ידי דקלה, לשם ביטול הפוליסה וקבלת החזר
14 פרמיות בגובה 66% מדמי הביטוח ששולמו על ידו עבור הפוליסה
15 המבוטלת במשך 7 השנים שקדמו לביטול, וזאת בצירוף הפרשי
16 הצמדה למדד המחירים לצרכן.

17
18 ג. לעניין מבוטח שהלך לבית עולמו – ישולם ליורשיו החזר בגובה 66%
19 מדמי הביטוח ששולמו בגין הפוליסה במהלך התקופה הרלבנטית ועד
20 יום הפטירה כשהם צמודים למדד המחירים לצרכן. הוראה דומה
21 תחול בשינויים המחויבים גם על מבוטח שהפסיק את חברותו. הזכות
22 להחזר היא לתקופה של עד 7 שנים. היורשים יוכלו להגיש בקשה
23 להחזר תוך 120 יום מפרסום ההודעה.

24
25 ד. ממועד פרסום המודעה תפעיל דקלה למשך 90 יום מוקד פניות
26 טלפוני לצורך מתן פרטים והסברים בנוגע להסכם הפשרה.

27
28 בית המשפט, שליווה את הדיונים, סבור שהסדר הפשרה המוצע הוא סביר
29 והוגן ויש לאשרו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

- 1 אשר לגמול לתובע הייצוגי - הסכום המומלץ לשלם לתובע הייצוגי מר עמית .8
2 גל, שצורף לאחר הגשת הסדר הפשרה, הינו בשיעור 20,000 ₪ [ראו עמ' 34
3 שורות 27-28]. סכום זה הינו סביר ובית המשפט מאשרו.
4
5 אשר לגמול לתובע הייצוגי המקורי מר אורי קידן – התובע הנ"ל אמנם אינו
6 מתאים לייצג את הקבוצה, אולם הוא יזם את הגשת התביעה ותרם רבות
7 להצלחת הקבוצה. לתובע הייצוגי המקורי מר אורי קידן ייפסק גמול בסך
8 50,000 ₪.
9
10 הסכומים שנפסקו כגמול לתובעים הייצוגיים אינם עולים על סכום הגמול
11 שהומלץ על הצדדים בהסדר הפשרה.
12
13 אשר לשכר טרחת ב"כ התובע הייצוגי - יפסק לב"כ התובע שכר ע"ח בסך .9
14 250,000 ₪ בתוספת 5% מסכומי החזרי הפרמיות שיוחזרו בפועל, ובכפוף לכך
15 שהסכום הסופי לא יעלה על הסכום המומלץ בהסדר הפשרה.
16
17 אין הצדקה לפסוק לב"כ התובע הייצוגי שכר טרחה מומלץ בסך 835,000 ₪.
18 גם היחס בין התגמול לתובע הייצוגי לבין שכה"ט המבוקש לב"כ התובע
19 הייצוגי הוא בלתי סביר. הטיעון שכה"ט של ב"כ התובעים הייצוגי אינו בא
20 על חשבון הקבוצה – אינו חזות הכל.
21
22 הטעמים לאי פסיקת שכה"ט המומלץ הם כדלקמן:
23
24 א. נדרשה מעורבות יתר של בית המשפט בהשלמות להסדר הפשרה
25 שהוגש לאישור. השלמות אלה פורטו בפרוטוקול מיום 14.2.11 בעמ'
26 20-21, בהחלטה מיום 1.5.11, ובפרוטוקול מיום 12.7.11 בעמ' 32-34.
27 ללא השלמות אלו – הסדר הפשרה היה לוקה בחסר.
28
29 ב. ב"כ התובע לא מילא אחר הוראת בית המשפט ולא הגיש כתב תביעה
30 מתוקן במועדים שקצב בית המשפט. הוראה על הגשת כתב תביעה
31 מתוקן ניתנה ב- 2.1.11. כתב תביעה מתוקן לא הוגש. הוראה נוספת
32 על הגשת כתב תביעה מתוקן ניתנה ביום 14.2.11. כתב תביעה מתוקן
33 לא הוגש. הוראה נוספת על הגשת כתב תביעה מתוקן ניתנה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

ב- 1.5.11. רק ביום 11.7.11, כיום לפני מועד הדיון, הוגש כתב התביעה המתוקן.

ג. באומדן נתונים שהגישו ב"כ הנתבעות על גובה החזר הפרמיות שאמור להיות משולם, העריכו הנתבעות את סכום הפיצוי הצפוי להיות משולם כ- 1.7-3.5 מיליון ₪. ב"כ התובע חלק על הערכה זו. בתביעה שהוגשה צוין כי סכום התביעה הינו 75 מיליון ₪.

בנסיבות אלה יש הצדקה לפסוק סכום של 250,000 ₪ ע"ח שכה"ט בתוספת 5% מסכום הפרמיות שיוחזר בפועל, בכפוף לכך שהסכום שישולם לא יעלה על סכום שכר הטרחה המומלץ על ידי הצדדים. בדרך תחשיב זה של שכה"ט – אין צורך להיכנס למחלוקת בין באי כוח הצדדים לעניין אומדן סכום הפיצוי שאמור להיות משולם.

זאת ועוד יש לזכור שלב"כ התובע תפקידי פיקוח על ביצוע ההסדר כפי שפורט בפרוטוקול מ- 12.7.11, ואין הכרח שמלוא שכה"ט ישולם על אתר, בעת שהחזר הפרמיות למבוטחים אמור להמשך תקופה ממושכת יותר [זכות המימוש למבוטחים בחיים – 70 יום ממועד פרסום המודעה, וליורשים – 120 ממועד פרסום המודעה].

ד. בהסדר הפשרה שהגיש ב"כ התובע לפני אישור התובענה כתובענה ייצוגית, הומלץ בסעיף 8(א) להסדר הפשרה לפסוק לב"כ התובע הייצוגי שכר טרחה בסך 225,000 ₪ + מע"מ ו- 25,000 ₪ גמול לתובע הייצוגי.

לאחר שהסדר הפשרה לא אושר התקיימה ישיבת הוכחות אחת [עמ' 5 – 25] ולאחריה ניתנה החלטה על אישור התובענה הייצוגית.

בהחלטה על אישור התובענה הייצוגית נפסק לתובע שכ"ט עו"ד והוצאות משפט בסך כולל של 40,000 ₪, ורק לאחריה הוגש הסדר הפשרה שבנדון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

1 גם להיבטים אלה, לרבות לשכ"ט שנפסק בהחלטה על אישור
2 התובענה כתובענה ייצוגית - יש ליתן משקל בפסיקת שכ"ט ב"כ
3 התובע הייצוגי.

4
5 לעניין שיקולים נוספים בפסיקת שכ"ט ב"כ התובע הייצוגי ראו: ע"א
6 7094/09 ברזובסקי הובלות בע"מ ואח' נ' איתוראן איתור ושליטה בע"מ
7 תקדין- עליון 2010(4), 2554 .

8
9 10. אשר על כן הנני מורה כדלקמן :

10
11 א. אני מאשר סופית את הסדר הפשרה המתוקן שהוגש ב- 29.6.2011
12 הכולל גם שינויים שהוכנסו בדיון מ- 12.7.11, ונותן לו תוקף פסק דין.

13
14 ב. דיווח לבית המשפט על הפניות לקבלת החזרי פרמיות לרבות ביצוע
15 תשלומים – יבוצע אחת ל-30 יום מיום ביצוע הפרסומים.

16
17 ג. יבוצעו 2 פרסומים בעיתונות. הפרסום הראשון יבוצע תוך 7 ימים
18 ממועד מתן פסק הדין, והפרסום השני יבוצע תוך 30 יום ממועד מתן
19 פסק הדין. כל פרסום יבוצע בעיתון ידיעות אחרונות ובעיתון הארץ.

20
21 הוגש נוסח הודעת פרסום של הסדר הפשרה, והוא מאושר בזה.

22
23 הוצאות הפרסום תחולנה על הנתבעות.

24
25 ב"כ הנתבעות ימציא לתיק ביהמ"ש תוך 7 ימים ממועד הפרסום
26 העתק מההודעות שפורסמו בעיתונות.

27
28 ד. המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים, ליועמ"ש לממשלה
29 ולמנהל בתי המשפט לשם רישומו בפקס התובענות הייצוגיות.

30
31 ניתן היום, ט"ז תמוז תשע"א, 18 יולי 2011, בהעדר הצדדים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 1251-07

1

ק"י

2

יהושע גייפמן, שופט